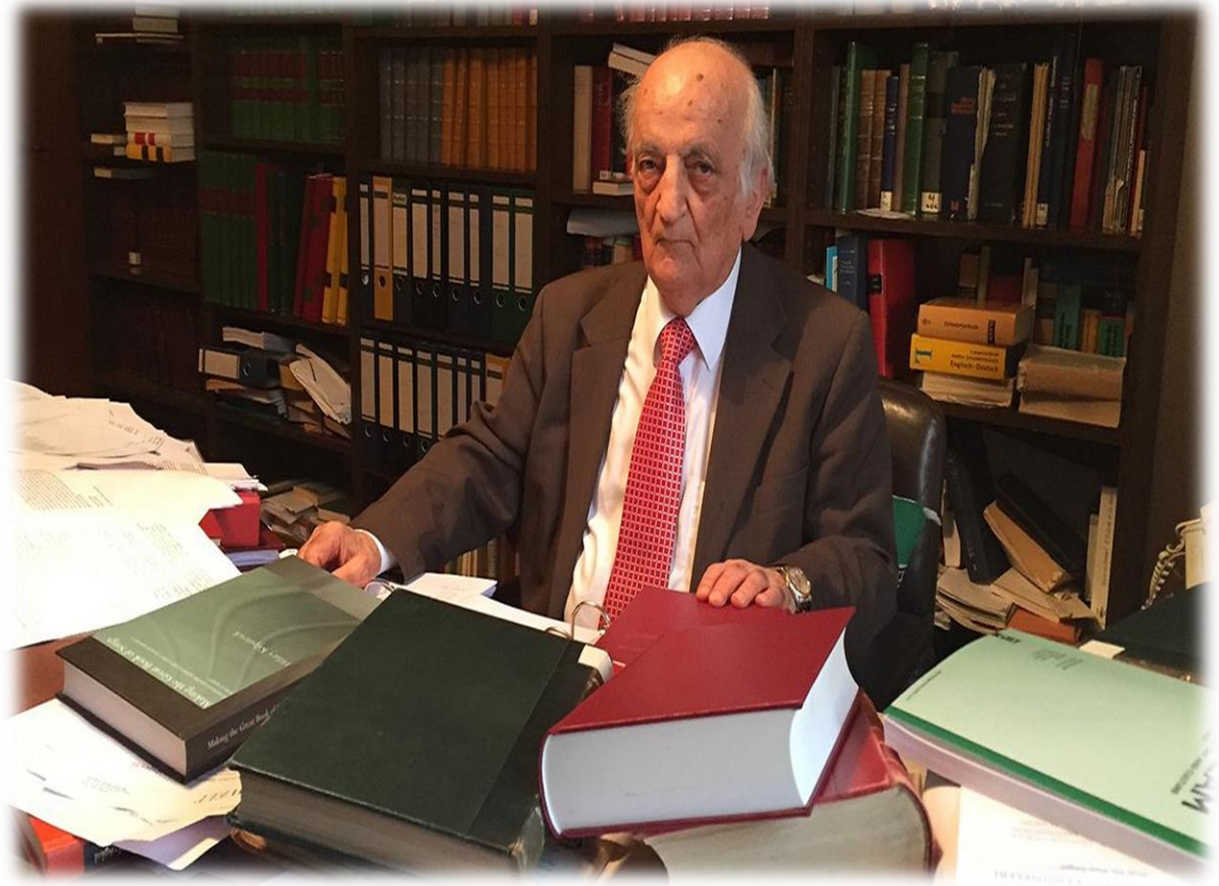

PROF. DR. FUAT SEZGİN

24 Ekim 1924'te Bitlis'te doğdu. 1943-1951 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü'nde İslami Bilimler ve Orientalistik alanında öncü bir yere sahip olan Alman orientalist Hellmut Ritter (1892 - 1971)'in yanında öğrenim gördü. Hocasının, bilimlerin temelini İslam bilimlerine dayandığını söylemesiyle bu alana yöneldi. 1954'te Arap Dili ve Edebiyatı bölümünde Buhari'nin Kaynakları adlı doktora tezini tamamladı. Bu teziyle o, hadis kaynağı olarak İslam kültüründe önemli bir yere sahip olan Buhari (810-870)'nin biraraya getirdiği hadislerde biline geldiğinin aksine sözlü kaynaklara değil İslam'ın erken dönemine, hatta 7. yüzyıla kadar geri giden yazılı kaynaklara dayandığı tezini ortaya attı. Bu tez Avrupa merkezli orientalist çevrelerde hala tartışılmaktadır. 1954 yılında İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde doçent oldu. Burada Zeki Velidi Togan ile çalıştı.

27 Mayıs 1960 askeri darbesi sırasında üniversiteden uzaklaştırılan ve 147'likler diye bilinen akademisyenler arasındaydı. 1961 yılında Almanya'ya giden Fuat Sezgin Frankfurt Üniversitesi'nde önce misafir doçent olarak dersler verdi. 1965 yılında Frankfurt Üniversitesi'nde profesör oldu. Oradaki bilimsel çalışmalarının ağırlık noktası Arap-İslam kültür çevresinde tabii bilimler tarihi alanı olmuştur ve bu alanda 1965 yılında habilitasyon çalışmasını yapmıştır. Henüz İstanbul'da iken başladığı 7./14. yüzyıldan itibaren gelişen Arap-İslam edebiyatı tarihi çalışmasına (Geschichte des arabischen Schrifttums) Almanya'da da devam ederek, orientalistik çalışmaları için kaynak eser haline gelmiş ve hala aşılamamış 13 ciltlik eserinin ilk cildini 1967 son cildini ise 2000 yılında yayınladı. Geschichte des arabischen Schrifttums İslam'ın ilk döneminde uğraşılmış, dini ve tarihi edebiyattan coğrafya ve

haritacılığa kadar bütün ana ve yan bilim dallarını konu edinmektedir. Prof. Sezgin Suudi Arabistan Kral Faysal Vakfı'nın İslami bilimler ödülünü 1978 yılında ilk alan kişidir. Bu ve başka desteklerle Sezgin, 1982 yılında J.W.Goethe Üniversitesi'ne bağlı Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü'nü ve 1983'de buranın müzesini kurdu, direktörlüğünü yürüttü. Enstitüye bağlı olarak kurduğu müzede Sezgin, İslam kültür çevresinde Müslüman bilginler tarafından yapılmış aletlerin ve bilimsel araç ve gereçlerin yazılı kaynaklara dayanarak yaptırdığı numunelerini sergilemektedir. Müzede bulunan objeleri tanıtmak ve İslam kültür çevresindeki bilimsel gelişmeyi göstermek için hazırladığı Wissenschaft und Technik im Islam isimli kataloğu 2003 yılında yayınladığı. Fransızcası da yayınlanmış olan bu kataloğun Arapça, İngilizce ve Türkçesi yayınlanmak üzeredir.

Prof. Dr. Fuat Sezgin son olarak, Arap-İslam Bilimleri Enstitüsü için hazırladığı bilimsel araç ve gereçlerin benzerlerini yaptırarak, açılışını 25 Mayıs 2008 tarihinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı İstanbul İslam, Bilim ve Teknoloji Müzesi'nin açılmasına önyak olmuştur.

Prof. Dr. Fuat Sezgin meslektaşı Dr. Ursula Sezgin'le evlenmiştir. Kızları Hilal Sezgin, Almanya'da yaşayan bir gazeteci ve yazardır.

30 Haziran 2018 tarihinde vefat eden Prof. Dr. Fuat Sezgin'in kabri Gülhane Parkı içinde kurucusu olduğu İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi karşısında yer almaktadır.

Ödülleri

- Kral Faysal Ödülü (1978)
- Frankfurt am Main Goethe Plaketi (1980)
- Almanya 1. Derece Federal Hizmet Madalyası (1982)
- Almanya Üstün Hizmet Madalyası (2001)
- İran İslami Bilimler Kitap Ödülü (2004)
- Hessen Kültür Ödülü [1][2] (2009)

Üyelikleri

- Arap Dili Akademisi (Kahire)
- Arap Dili Akademisi (Şam)
- Fas Kraliyet Akademisi (Rabat)
- Arap Dili Akademisi (Bağdat)
- TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) şeref üyeliği

Yayınları

60 yılı aşkın bir süredir bilim tarihi çalışmalarını yürütmekte olan Prof Dr. Fuat Sezgin'in başyapıtı olan Geschichte des Arabischen Schrifttums (GAS) isimli 13 ciltlik eserinin işlediği konular şunlardır:

- Cilt 1, Leiden 1967: Kur'an bilimleri, hadis, tarih, fıkıh, kelam ve tasavvuf. (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)
- Cilt 2, Leiden 1975: Edebiyat / Şiir (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)
- Cilt 3, Leiden 1970: Tıp, Farmakoloji, Zooloji, Veterinerlik (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)
- Cilt 4, Leiden 1971: Simya, Kimya, Botanik, Ziraat (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 5, Leiden 1974: Matematik (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 6, Leiden 1978: Astronomi (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 7, Leiden 1979: Astroloji, Meteoroloji ve ilgili bilimler (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 8, Leiden 1982: Leksikografi (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 9, Leiden 1984: Gramer (yaklaşık 430/1038 yılına kadar)

Cilt 10, Frankfurt 2000: İslam'da matematiksel coğrafya ve haritacılık ve bu bilimlerin Avrupa'da devamı

Cilt 11, Frankfurt 2000: İslam'da matematiksel coğrafya ve haritacılık ve bu bilimlerin Avrupa'da devamı

Cilt 12, Frankfurt 2000: İslam'da matematiksel coğrafya ve haritacılık ve bu bilimlerin Avrupa'da devamı, haritalar,

§ 1984 yılından beri yayınlanmakta olan Zeitschrift für Geschichte der arabisch-islamischen Wissenschaften isimli dergi,

§ Fuat Sezgin'in İslam bilimler tarihinde eşsiz bir yere sahip olan bir diğer çalışması ise Coğrafya, Avrupalı seyyahların Seyahatnameleri, Matematik ve Astronomi, Tıp, Felsefe, Müzik, Nümizmatik, Tarih yazımcılığı ve bilimler tasnifi ve diğer konularda yazılmış orijinal eserlerin tıpkıbasımlarını ve bu konuda araştırmalar yapmış olan batılı bilim adamlarının çalışmalarının yeniden basımlarını içeren seriler halinde 1300 cilt civarındaki yayınları,

§ Enstitü Müzesi'nin objelerinin tanıtımını ve İslam kültür çevresindeki bilimsel geliştirmeyi göstermek için hazırladığı Wissenschaft und Technik im Islam (İslam'da Bilim ve Teknik) adlı katalog çalışması